

Аналіз анкет

Всеукраїнського опитування «Що прочитав бібліотекар?», проведеного в КЗ «Обласна бібліотека для юнацтва ім. В. Симоненка» Черкаської обласної ради

З метою визначення читацьких компетенцій бібліотечних працівників, що працюють з молоддю і юнацтвом, Державна бібліотека України для юнацтва зініціювала Всеукраїнське опитування «Що прочитав бібліотекар?».

В рамках опитування в КЗ «Обласна бібліотека для юнацтва ім. В.Симоненка» Черкаської обласної ради впродовж травня-липня 2019 року проведено анкетування, в якому взяли участь бібліотечні працівники всіх структурних підрозділів книгозбірні. Анкетуванням охоплено **19 респондентів** жіночої статі віком 27-70 років (27, 28р.; 32, 38, 39р.; 41, 42, 47р.; 50, 52, 54, 56р.; 60, 61, 62 (3), 63р.; 70 р.).

Для 12 опитаних читання є їхнім життєвим пріоритетом., 6 так не вважають. Ще для 1 читання є одним із життєвих пріоритетів.

18 респондентів читають з інформаційно-пізнавальною метою, для 14 це відпочинок та розваги, для 11 - вимоги професії. Один із опитаних також вважає, що читання сприяє розширенню кругозору, збагаченню словникового запасу, розвитку фантазії, насолоді словом улюблених авторів.

Особиста бібліотека вдома є у кожного опитаного.

За 1 хвилину вказати назви та авторів 5-ти останніх книг, які були прочитані, можуть 15 працівників. 2 ще й вказали цих авторів і назви їх книг, серед яких: Жадан С. Інтернат, Забужко О. І знову я влізаю в танк, Кокотюха А. Червоний, Кононенко С. Зустріч у Сан-Франциско, Слабошпицький М. Протирання дзеркала та його трилогія: З пам'яті дзеркала. Протирання дзеркала. Тіні в дзеркалі, Шиян Гаська. За спиною, Шкляр В. Троща, Шкляр В. Чорний ворон, Чех А. Тато в декреті. 4 опитаним це зробити складно.

Особливий інтерес у респондентів викликали такі книги:

Алексиевич С. Время секунд хэнд (1), Вербівська К. Вистигле літо (1), Вишневецький Я. Самотність в мережі (1), Вівчарик Н. П'ятеро як один (1), Герман С. Via Романа (1), Гілленбранд Л. Незламний (1), Кідрук М. Де намає Бога (1), Діккер Ж. Правда про справу Гаррі Квеберта (1), Дочинець М. Вічник (1), Лис В. Країна гіркої ніжності (1), Лис В. Століття Якова (1), Рушді С. Опівнічні діти (1), Саймон Себаг-Монтефіоре. Промови, що змінили світ (1), Слабошпицький М. З пам'яті дзеркала (1), Протирання дзеркала (3), Тіні в дзеркалі (2), Тераковська Д. Мишка (1), Хмельковський Л. 12 років біля науки (1), Чупак Т. Косички в стані афекту (1), Шкляр В. Троща (2), Вільям Пол Янг. Перехрестя (2), Яхіна Г. Зулейка відкриває очі (1).

18 опитаних регулярно слідкують за інформацією про літературні новинки. 14 із них прокоментували свою відповідь, зокрема, до цього їх спонукають: вимоги професії – 6, власний та професійний інтерес – 4, інтерес

до сучасної літератури – 2, бажання ознайомитись з новими книгами, можливість вибору літератури за своїми інтересами – 2, відстеження новинок літератури для підлітків – 1, бажання орієнтуватись у сучасному літературному процесі – 1, бажання мати уявлення про розвиток українського літературного процесу – 1. 1 респондент таку інформацію спеціально не відслідковує, але постійно отримує її від колег та з Інтернету.

Способами відстеження новинок є сайти, блоги, прайс-листи видавництв – 16, закордонні інтернет-ресурси – 2. А також: друзі – 4, соціальні мережі – 3, книжкові виставки, форуми, фестивалі, ярмарки, зустрічі з письменниками – 2, перегляд нових надходжень до бібліотеки – 2, колеги, письменники – 1, блоги улюблених авторів – 1, ТБ – 1.

Літературу для власного читання 14 опитаних обирають за порадою колег, 13 – за рекламою у ЗМІ, 8 - за порадою рідних, друзів, 5 – за порадою читачів, ще 5 - за цікавою назвою книги. Таку, яка є під рукою читає – 1. Серед власних варіантів: сайти видавництв – 1, власні смаки та інтереси – 1, інколи спонтанно – 1.

Для особистого читання респонденти обирають книги переважно українською мовою - 13, для 6 мова не має значення.

Серед жанрового асортименту переважають пригоди – 5 і жіночі романи – 5, детективи читають 2, фантастику – 2. Опитані запропонували і власні варіанти: історичний роман – 4, психологічний роман – 3, біографічні видання – 3. По 1 респонденту вказали публіцистику, спогади і мемуари, есе, краєзнавство, психологічно-філософські і пізнавальні книги, галузеву літературу, поезію. Для 3 жанр не має значення, головне зміст книги. Ще 1 зазначив, що в кожному жанрі є щось особливе, залежить від настрою читача.

Найбільше опитаним запам'яталися книги таких українських авторів: Андруховича А. (1), Гнатко Д. (1), Горішної Н. (1), Гримич М. (1), Дашвар Люко (3 р.), Дубініна І. (1), Дочинця М. (2), Жадана С. (2), Забужко О. (1), Кідрука М. (4), Коваленко В. (1), Кокотюхи А. (1), Корній Д. (1), Лаюка М. (1), Лиса В. (5), Малковича І. (1), Матіос М. (1), Месеврі О. (1), Проць Л. (1), Роздобудько І. (2), Слабошпицького М. (2), Сороки П. (1), Талан С. (2), Тараненко Л. (1), Шкляра В. (3), Чупак Т. (1), черкаських авторів (1). Респонденти також вказали конкретні уподобані твори українських авторів: Доляк Н. Загублений між війнами (1), Дочинець М. Криничар (1), Кідрук М. Де немає Бога (1), Кідрук М. Не озирайся і мовчи (2), Корній Д. Гонимарник (1), Костенко Л. Записки українського самашедшого (1), Лис В. Діва Млинища (1), Лис В. Соло для Соломії (1), Лис В. Століття Якова (3), Нікуліна А. Сіль для моря, або Білий Кит (2), Роздобудько І. Гудзик (2), Роздобудько І. ЛСД (1), Слабошпицький М. Протирання дзеркала (1), Стеблівський Є. Звенигора (2), Талан С. Не вурдалаки (1), Тарасюк Г. Янгол з України (1), Шкляр В. Чорний ворон (4).

Найбільш цікаві твори, прочитані опитаними, вони рекомендують найчастіше друзям – 14, читачам – 13, колегам – 12 і рідним – 12.

При читанні всіма опитаними перевага надається традиційним

книгам.

Регулярно знайомляться з періодичними виданнями 16 респондентів. 3 роблять це нерегулярно.

Використовується періодика переважно з інформаційною метою – 17, цього вимагає професійна діяльність – 14, є розвагою для 1.

Інтернет для 15 опитаних є додатком до інших джерел, головним джерелом інформації - для 4.

Для всіх респондентів читання є важливою складовою частиною їхнього життя, а саме для них це: знання та інформація (4); відпочинок (3); розвиток (2); робота і задоволення (2); приємне і корисне дозвілля (2); насолода (2). По 1 зазначили, що це: можливість підвищувати рівень інтелекту; спосіб саморозвитку; самоосвіта; набуття досвіду; думка над прочитаним; удосконалення української мови; збагачення духовного світу і душі; наповнення емоцій; відпочинок; уроки і підказки; пізнання життя і нового; життя, сповнене яскравих емоцій і пригод; почуття; емоції; багато позитиву; інструмент для підтримки фізичного і психологічного здоров'я; улюблене заняття з дитинства; релакс; іноді, навіть, розкіш. Ще 1 з опитаних підтримує думку англійського письменника Джозефа Еддісона, що читання для розуму те саме, що фізична вправа для тіла.

Підсумовуючи, слід зазначити, що читання в особистому житті і професійній діяльності бібліотечних працівників займає вагомe місце. Для переважної більшості опитаних воно є життєвим пріоритетом, але для всіх є важливою складовою частиною їхнього життя. Для них це, насамперед, знання та інформація, розвиток, робота і задоволення, приємне і корисне дозвілля, відпочинок та насолода.

Читають опитані переважно з інформаційно-пізнавальною метою, для багатьох це ще й відпочинок та розваги, для половини це вимоги професії.

У кожного вдома є своя особиста бібліотека. Майже всі слідкують за інформацією про літературні новинки. До цього їх спонукають власний та професійний інтерес, а саме інтерес до сучасної літератури, бажання орієнтуватись у сучасному літературному процесі України, можливість вибору книг за своїми інтересами.

Способами відстеження новинок для бібліотекарів переважно є сайти, блоги, прайс-листи видавництв. А також друзі, колеги, письменники, блоги улюблених авторів, соціальні мережі, книжкові виставки, форуми, фестивалі, ярмарки, зустрічі з письменниками, перегляди нових надходжень до бібліотеки та ТБ.

Література для власного читання часто обирається за порадою колег, рекламою у ЗМІ, порадою рідних, друзів, рідше за порадою читачів, цікавою назвою книги, сайтами видавництв. Респонденти і самі часто рекомендують уподобані книги іншим, в тому числі читачам і колегам.

При читанні всіма опитаними перевага надається традиційним книгам. Для особистого читання респонденти обирають книги переважно

українською мовою. Перевага також надається сучасним українським авторам.

Коло їхніх читацьких інтересів досить різноманітне. Серед жанрового асортименту опитаних переважають пригоди і жіночі романи, рідше читаються детективи і фантастика. А ще популярністю користуються історичні і психологічні романи, біографічні видання, публіцистика, спогади і мемуари, есе, краєзнавство, психологічно-філософські і пізнавальні книги, галузева література, поезія. Також було зазначено, що жанр не має значення, головне зміст книги.

Більшість респондентів регулярно знайомляться з періодичними виданнями переважно з інформаційною метою та на потребу професійній діяльності.

Інтернет для більшості опитаних є додатком до інших джерел, а не головним джерелом.

Заступник директора

В.М. Чорнобривець